EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.5.2020
COM(2020) 508 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Řecka na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2020

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Řecka na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2020

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 17. prosince 2019 přijala Komise roční strategii pro udržitelný růst, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2020. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 17. prosince 2019 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které je Řecko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny.

(2) Dne 26. února 2020 byla zveřejněna zpráva o Řecku pro rok 2020[3]. V této zprávě byl posouzen pokrok, jejž Řecko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 9. července 2019[4], v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů Řecka v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 26. února 2020. Komise na

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 507 final/2.
[4] Úř. věst. C 301, 5.9.2019, s. 117.

základě své analýzy dospěla k závěru, že se Řecko potýká s nadměrnou makroekonomickou nerovnováhou. Zjištěná nerovnováha se týká zejména vysokého veřejného dluhu, vysokého objemu úvěrů v selhání v rozvahách bank a vnějšího sektoru v kontextu stále nízkého růstového potenciálu a vysoké nezaměstnanosti.

(3) Dne 11. března 2020 Světová zdravotnická organizace oficiálně prohlásila rozšíření onemocnění COVID-19 za globální pandemii. Jedná se o závažné ohrožení veřejného zdraví, které se dotýká občanů, společnosti i hospodářství. Pandemie vytváří značný tlak na vnitrostátní systémy zdravotní péče, narušuje globální dodavatelské řetězce, způsobuje volatilitu na finančních trzích, vyvolává šoky ve spotřebitelské poptávce a negativně poznamenává celou řadu odvětví. Ohrožuje pracovní místa a příjmy občanů a podnikání společností. Pandemie vyvolala velký hospodářský otřes, který už v Evropské unii zanechává vážné následky. Dne 13. března 2020 přijala Komise sdělení[5], v němž vyzvala ke koordinované hospodářské reakci na tuto krizi se zapojením všech aktérů na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie.

(4) Několik členských států vyhlásilo nouzový stav nebo zavedlo mimořádná opatření. Veškerá mimořádná opatření by měla být striktně přiměřená, nezbytná, časově omezená a v souladu s evropskými a mezinárodními standardy. Měla by podléhat demokratickému dohledu a nezávislému soudnímu přezkumu.

(5) Dne 20. března 2020 přijala Komise sdělení o aktivaci obecné únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu[6]. Tato doložka stanovená v čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a v čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97 usnadňuje koordinaci rozpočtových politik v dobách závažného hospodářského útlumu. Komise ve svém sdělení Radě předestřela svůj názor, že vzhledem k očekávanému závažnému hospodářskému útlumu v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 připouštějí stávající podmínky aktivaci doložky. Hodnocení Komise odsouhlasili 23. března 2020 ministři financí členských států. Aktivace obecné únikové doložky umožňuje dočasně se odchýlit od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, pokud to neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Pokud jde o nápravnou složku, může Rada na doporučení Komise rovněž rozhodnout o přijetí revidované fiskální trajektorie. Obecná úniková doložka nicméně nepozastavuje postupy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům dovoluje odchýlit se od rozpočtových požadavků, které by se uplatňovaly za normálních okolností, a Komisi a Radě umožňuje provádět v rámci paktu nezbytná opatření pro koordinaci politik.

(6) Je zapotřebí nepřetržitě jednat, aby se šíření pandemie omezilo a tlumilo, aby se posílila odolnost vnitrostátních systémů zdravotní péče, aby se zmírnily socioekonomické důsledky prostřednictvím podpůrných opatření pro podniky a domácnosti a aby se zajistily adekvátní zdravotní a bezpečnostní podmínky na pracovištích s výhledem na obnovení ekonomické aktivity. Unie by měla plně využívat rozličné nástroje, které má k dispozici, aby podpořila úsilí členských států v těchto oblastech. Členské státy a Unie by současně měly společně pracovat na přípravě opatření, která jsou nutná pro návrat k normálnímu fungování naší společnosti a ekonomiky a k udržitelnému růstu, přičemž do těchto opatření by měly mimo jiné začlenit ekologickou a digitální transformaci a promítnout veškeré ponaučení z krize.

---

5 COM(2020) 112 final.

6 COM(2020) 123 final.

(7) Krize způsobená pandemií COVID-19 poukázala na flexibilitu, kterou jednotný trh nabízí k přizpůsobení se mimořádným situacím. Aby se však zajistil rychlý a plynulý přechod k fázi oživení a k volnému pohybu zboží, služeb a pracovníků, musí být hned, jak přestanou být nezbytná, zrušena mimořádná opatření, jež brání normálnímu fungování jednotného trhu. Ze stávající krize vyplynulo, že jsou zapotřebí pohotovostní plány ve zdravotnictví, zahrnující zejména lepší nákupní strategie, diverzifikované dodavatelské řetězce a strategické rezervy základního vybavení. Jedná se o zásadní faktory pro vypracování rozsáhlejších pohotovostních plánů.

(8) Normotvůrce Unie již změnil příslušné legislativní rámce[7] tak, aby členské státy mohly mobilizovat veškeré nevyužité zdroje z evropských strukturálních a investičních fondů, a řešit tak mimořádné dopady pandemie COVID-19. Uvedené změny zajistí další flexibilitu a také zjednodušené a efektivnější postupy. Aby se zmírnily tlaky v oblasti peněžních toků, mohou členské státy v účetním období 2020–2021 rovněž využít 100% míru spolufinancování z rozpočtu Unie. Řecko se vyzývá, aby těchto možností plně využívalo a jejich prostřednictvím pomáhalo jednotlivcům a odvětvím, kterých se zmíněné problémy dotýkají nejvíce.

(9) Je pravděpodobné, že socioekonomické důsledky pandemie se projeví nerovnoměrně napříč řeckými regiony, a to kvůli rozdílným modelům specializace, zejména v regionech, které výrazně závisejí na cestovním ruchu a obecněji pak na činnosti předpokládající přímý kontakt se zákazníky. To s sebou nese značné riziko, že se v Řecku prohloubí regionální a územní rozdíly, čímž se ještě zhorší již pozorovaný trend prohlubování rozdílů mezi hlavním městem a zejména ostrovními a horskými regiony, který se silněji projevil během období finanční krize. Jelikož kromě výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce.

(10) Dne 30. dubna 2020 předložilo Řecko svůj národní program reforem na rok 2020 a svůj program stability z roku 2020. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

(11) Na Řecko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení.

(12) Ve svém programu stability z roku 2020 předpokládá vláda zhoršení celkového salda z přebytku ve výši 1,5 % HDP v roce 2019 na schodek ve výši 4,7 % HDP v roce 2020. Očekává se, že tento schodek klesne v roce 2021 na 0,2 % HDP. Podle programu stability z roku 2020 se předpokládá, že poté, co se poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2019 snížil na 176,6 % HDP, se v roce 2020 zvýší na 188,8 %. Za rozpočtovými projekcemi lze vnímat rizika, jež jsou pro tuto zemi specifická, konkrétně probíhající soudní spory a závazky veřejné služby. Makroekonomický a fiskální výhled ovlivňuje vysoká nejistota spojená s pandemií COVID-19.

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus) (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1).

(13) Řecko v reakci na pandemii COVID-19 a v rámci koordinovaného přístupu Unie přijalo rozpočtová opatření ke zvýšení kapacity svého systému zdravotní péče, proti šíření pandemie a k poskytování pomoci obzvláště zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Podle programu stability z roku 2020 činila tato rozpočtová opatření 5,4 % HDP. Tato opatření zahrnují dočasnou hospodářskou podporu zaměstnancům, osobám samostatně výdělečně činným, jednotlivým podnikům a některým svobodným povoláním zasaženým pandemií, vyplácení vratných záloh podnikům, kterým poklesly obraty, vyplácení příspěvků na sociální zabezpečení zaměstnancům, jejichž pracovní smlouvy byly pozastaveny, odklad plateb daní a příspěvků na sociální zabezpečení včetně režimů splátek daní po dobu nejméně tří měsíců pro všechny podniky, osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnance zasažené koronavirovou pandemií, úrokovou subvenci na úvěry malým a středním podnikům a vyšší výdaje na zdravotní péči. Řecko navíc oznámilo opatření, která sice nemají přímý rozpočtový dopad, avšak přispějí k podpoře likvidity pro podniky. Tato opatření zahrnují poskytnutí hotovostního zajištění na podporu bankovních úvěrů, které je rozdělováno prostřednictvím Řecké rozvojové banky. Prognóza Komise z jara 2020 však za opatření v oblasti likvidity, která nemají na rozpočet v roce 2020 negativní dopad, považuje i veškeré odklady plateb daní. Opatření přijatá Řeckem jsou celkově v souladu s pokyny stanovenými ve sdělení Komise o koordinované ekonomické reakci na koronavirovou nákazu COVID-19. Plné provedení těchto opatření, po němž bude následovat přeorientování fiskálních politik na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice, pokud to hospodářské podmínky dovolí, přispěje k zachování fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu.

(14) Na základě prognózy Komise z jara 2020 se za předpokladu nezměněné politiky očekává v Řecku schodek veřejných financí ve výši 6,4 % HDP v roce 2020 a 2,1 % HDP v roce 2021. Míra zadlužení má podle projekcí dosáhnout 196,4 % HDP v roce 2020 a 182,6 % HDP v roce 2021.

(15) Dne 20. května 2020 Komise vydala zprávu vypracovanou v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy, jelikož Řecko v roce 2019 nedodrželo pravidlo o zadlužení a v roce 2020 plánovalo překročit referenční hodnotu schodku ve výši 3 % HDP. Celkově z analýzy vyplývá, že kritérium dluhu definované ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/1997 je splněno, zatímco kritérium schodku splněno není.

(16) Pokud jde o pandemii COVID-19, Řecko svou včasnou reakcí a prosazením omezení zjevně zvolilo účinný postup, vezmeme-li v potaz poměrně nízký počet dosud potvrzených infekcí. Očekává se však, že hospodářský dopad krize COVID-19 bude závažný, neboť ve srovnání s jinými členskými státy je Řecko silně závislé na odvětví cestovního ruchu a dopravy. V odvětví cestovního ruchu by Řecko mohlo ve srovnání s rokem 2019 přijít o značnou část příjmů. Cestovní ruch je nejdůležitější položkou vývozu služeb řeckého hospodářství, představující 45 % tohoto vývozu. Kromě toho se očekává, že poklesem poptávky bude rovněž zasaženo odvětví lodní dopravy, na které připadá 40 % vývozu služeb, neboť světový obchod v důsledku pandemie zpomaluje. Kvůli opatřením omezujícím volný pohyb osob, nižším čistým příjmům a vyšší nezaměstnanosti lze očekávat, že domácí poptávka významně poklesne.

(17) V souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19 Řecko aktivovalo svůj národní pandemický plán a rychle zavedlo soubor bezprecedentních opatření, včetně přísné karantény a omezení fyzického kontaktu, zejména v případě osob, u kterých existovalo podezření, že přišly do kontaktu s osobami nakaženými virem. Orgány přijaly ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu v roce 2020 celou řadu opatření ve výši až 10,5 % HDP. Tato opatření zahrnují fiskální opatření ve výši 5 % HDP s dopadem

na rozpočet ve výši 3,7 % HDP a dále dočasné odklady plateb daní a hotovostní zajištění pro komerční banky ve výši 1,9 % HDP, jež by mohly zajistit další nové úvěry ve výši až 3,6 % HDP. Odvětví veřejné zdravotní péče obdrželo jednorázovou injekci ve výši 273 milionů EUR, která pokryje například nábor dalších 2 000 pracovníků ve zdravotnictví, nákup zdravotnického vybavení a prostředků a rozsáhlejší screening.

(18) Aby bylo možno pandemii COVID-19 efektivně řešit, je třeba zvýšit kapacitu a zlepšit dostupnost a odolnost systému zdravotní péče. Přímé platby za soukromé zdravotní služby a neformální platby, které úzce souvisejí s neúčinným řízením nemocnic, jsou stále vysoké. To vede k nerovnostem. Přístup ke zdravotní péči stále představuje problém a subjektivně neuspokojená potřeba této péče patří mezi nejvyšší v EU, přičemž současně existují značné rozdíly mezi příjmovými skupinami a v závislosti na postavení v zaměstnání. Spoluúčast není dostatečně testována s ohledem na ochranu zranitelných skupin. Tuto situaci zhoršuje nadměrná nabídka, a tudíž i nadměrná spotřeba často příliš nákladných léků. Řecko tento problém řeší tím, že zavádí ambiciózní reformu primární péče, jež má celému obyvatelstvu zajistit v krátkodobém horizontu přístup k základním kvalitním službám a v horizontu dlouhodobém pro něj vytvořit komplexní systém založený na regulaci přístupu pacientů ke zdravotní péči („*gatekeeping*“). Z prvních náznaků lze usuzovat, že tento přístup má prokazatelně klíčový význam pro ochranu občanů a omezení šíření viru, neboť umožňuje využívat plnou kapacitu systému tak, aby pacienti obdrželi takovou léčbu, která odpovídá jejich potřebám. V oblasti výdajů na zdravotní péči stále nebylo nalezeno udržitelné řešení, neboť fiskální udržitelnost je většinou zajišťována prostřednictvím systému zpětného vymáhání, který je ovšem pod stále větším tlakem kvůli nedostatečným strukturálním opatřením. I přes určitá povzbudivá opatření přijatá v nedávné době je centralizované zadávání veřejných zakázek stále nedostatečné. V roce 2018 se veřejné výdaje na zdravotnictví pohybovaly pod průměrem EU, a to i po započtení hodnoty zpětného vymáhání, která je zvýšila přibližně o 1 % HDP. Ke zlepšení efektivnosti, přístupnosti a celkové odolnosti systému zdravotní péče je nutná vyšší účinnost spolu s dodatečnými finančními zdroji.

(19) Ke zmírnění dopadu krize COVID-19 na pracovníky a podniky je zapotřebí konkrétních opatření. Podle prognózy Komise se očekává, že nezaměstnanost v roce 2020 vzroste na 19,9 % a v roce 2021 klesne na 16,8 %. Řecko již zavedlo dočasný režim, který snižuje náklady práce podnikům, jejichž činnost byla pozastavena nebo vážně zasažena, a zároveň chrání pracovní místa a poskytuje podporu příjmu dotčeným pracovníkům. Udržitelnějším a pružnějším řešením by však bylo zavedení komplexního režimu zkrácené pracovní doby – a orgány se již tímto směrem vydaly. Tento režim by podnikům umožnil uplatňovat zkrácenou pracovní dobu v závislosti na tom, do jaké míry byla jejich činnost omezena, a zároveň zachovat provoz průmyslových odvětví, a zabránit tak tomu, aby se dočasné propouštění stalo pravidlem. Udržet hospodářskou činnost a zachovat pracovní místa v době omezení volného pohybu a fyzického kontaktu by rovněž pomohlo rozšíření způsobů pružného uspořádání práce, např. práce na dálku, které byly v Řecku ve srovnání s jinými členskými státy dosud omezené.

(20) Krize COVID-19 může opět zhoršit sociální situaci velké části obyvatelstva a zvýšit příjmovou nerovnost. Před rozšířením pandemie byl podíl řeckého obyvatelstva ohroženého chudobou nebo sociálním vyloučením stále jedním z nejvyšších v EU, přičemž děti a lidé v produktivním věku byli ohroženi více než starší lidé. Významné problémy představovala též chudoba pracujících, přístup k cenově dostupnému

bydlení a energetická chudoba. Pro zmírnění dopadu krize bude mít zásadní význam poskytnutí přiměřené náhrady příjmu všem dotčeným zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným, včetně osob, které čelí rozdílům v přístupu k sociální ochraně. Rovněž bude důležité podpořit ty nejzranitelnější osoby, včetně neaktivních a nehlášených pracovníků, posílením sociálních záchranných sítí. Vzhledem k tomu, že pod ochranu základních záchranných sítí se bude pravděpodobně uchylovat více lidí, bude důležité lépe přizpůsobit podporu minimálního příjmu. Je nutné, aby nejchudší a zranitelné skupiny, včetně osob se zdravotním postižením, uprchlíků a žadatelů o azyl, měly komplexní přístup k sociálním službám. Kromě toho nejsou dostatečně rozvinuté dlouhodobé pečovatelské služby. Řecko by rovněž mělo dále podporovat přístup k cenově dostupnému bydlení, zejména v případě domácností ohrožených chudobou, například zavedením systému, který zranitelným vlastníkům nemovitostí pomůže s hypotékou.

(21) Krize COVID-19 zastavila pozitivní vývoj na trhu práce, který byl zaznamenán v posledních letech, a je nakročeno k novému nárůstu nezaměstnanosti. V zájmu citelného oživení zaměstnanosti v pokrizovém období musí Řecko dokončit reformy zaměřené na zvýšení účinnosti politik, jež mají lidem umožnit získat zaměstnání, zejména pak programů odborné přípravy. Klíčové bude zvýšení schopnosti veřejné služby zaměstnanosti poskytovat trvalou a individualizovanou podporu uchazečům o zaměstnání. Řecko musí věnovat zvláštní pozornost mladým lidem a ženám, kteří se s nedostatkem pracovních příležitostí potýkají více. Existuje rovněž prostor pro zlepšení sociálního dialogu, a to podporou aktivního a smysluplného zapojení sociálních partnerů do tvorby politik, a mimo jiné i do navrhování a provádění opatření zaměřených na řešení dopadů krize COVID-19. Vláda by se měla zaměřit na zlepšování základních dovedností všech občanů. Zásadní význam bude mít řešení špatných výsledků vzdělávání, modernizace odborného vzdělávání a přípravy a rozšíření možností vzdělávání dospělých. Pro zmírnění nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a za účelem rychlejšího oživení trhu práce je zcela nezbytné zvýšit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy i jejich relevantnost pro trh práce.

(22) Vláda hned v počátku své reakce na rozšíření onemocnění COVID-19 zcela správně učinila svou prioritou poskytování udržitelné podpory v oblasti likvidity (včetně pracovního kapitálu) zasaženým podnikům, zejména malým a středním podnikům a mikropodnikům, a to především prostřednictvím půjček a záruk. V rámci dočasného rámce pro státní podporu zavedlo Řecko za účelem zvýšení likvidity kapitálu podniků tři režimy, a to: i) režim vztahující se na vyplácení vratných záloh; ii) režim hotovostního zajištění na pokrytí bankovních úvěrů a iii) režim úrokových subvencí pro běžné úvěry. Je důležité, aby v tomto procesu bankovní sektor s podporou orgánů plnil svou úlohu zprostředkovatele, udržoval nezbytný tok úvěrů na základě náležitého posuzování úvěrového rizika a standardů obezřetného poskytování úvěrů a zároveň přesně vykazoval jakékoli zhoršení kvality aktiv. Zásadní význam pro zajištění kvality aktiv a současně pro výrazné posílení hospodářského oživení bude mít podpora schopnosti bankovního sektoru nabízet udržitelná řešení restrukturalizace dluhu životaschopným dlužníkům zasaženým krizí.

(23) Pro podporu hospodářského oživení bude důležité předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, mimo jiné relevantními reformami. Zvyšování objemu investic podporujících růst v prioritních odvětvích bude mít zásadní význam pro posilování dlouhodobějšího růstu a snižování regionálních rozdílů. V roce 2019 poklesly veřejné investice v porovnání s plány

o více než 1 % HDP, v plné návaznosti na obdobně nedostatečnou výkonnost v předchozích letech. Orgány začaly řešit přetrvávající nedočerpávání prostředků tím, že zavedly „národní plán rozvoje“, který má posílit pravidla rozvoje, řízení, financování a provádění podporovaných projektů, a akční plán zaměřený na zlepšení prognóz a sledování veřejných investic. Vzhledem k významné úloze, kterou veřejné investice sehrají při nastartování hospodářského oživení po krizi COVID-19, je zcela nezbytné vyřešit veškeré zbývající administrativní překážky a předpřipravit nové projekty. Veřejné investice by bylo možno dále zlepšit a uspíšit zřízením specializovaného nástroje pro přípravu projektů. Účinnější provádění veřejných investic by v důsledku multiplikačního účinku dále stimulovalo růst. Řecku by rovněž prospělo účinnější a udržitelnější zadávání veřejných zakázek, jež by mělo představovat nedílnou součást jeho úsilí o zlepšení a racionalizaci veřejných výdajů a zajištění konkurenceschopného podnikatelského prostředí. Za tímto účelem by bylo nutné vyřešit zjištěné nedostatky, jako je přetrvávající jev neodůvodněně nízkých nabídek, prostřednictvím vhodných legislativních a správních opatření.

(24) Oživení řeckého hospodářství bude rovněž vyžadovat odstranění některých dlouhodobých nedostatků a využití případných budoucích příležitostí. Mezi odvětví s významnými investičními potřebami patří doprava a logistika, ve kterých je třeba podpořit zejména železnice, bezpečnost silničního provozu a modernizaci intermodálních uzlů, jakož i nakládání s pevnými odpady a komunálními odpadními vodami, pro které jsou zase zapotřebí environmentálně udržitelné investice. Rozsáhlé soukromé a veřejné investice během souvislého období si vyžádá také transformace Řecka na klimaticky neutrální ekonomiku. Předsunuty by mohly být a k hospodářskému oživení po krizi COVID-19 by mohly přispět plánované investice, jako jsou projekty malého rozsahu v oblasti energetické účinnosti, renovace budov a projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Přípravné práce na střednědobých opatřeních zaměřených na hospodářské oživení mohou využít investic plánovaných v rámci národních plánů členských států v oblasti energetiky a klimatu, projektů společného zájmu a plánů rozvoje infrastruktury. Související investice by mohly zahrnovat přeshraniční propojení pro dovoz a vývoz elektřiny mezi sousedními členskými státy, které by zajistilo udržitelnou dodávku energie pro řecké domácnosti a podniky, a opatření pro zajištění spravedlivé transformace regionů nejvíce zasažených ambiciózním plánem Řecka upustit od výroby elektřiny z hnědého uhlí. Plánování Fondu pro spravedlivou transformaci na období 2021–2027 by Řecku mohlo pomoci vyřešit některé z problémů, které s sebou přechod ke klimaticky neutrální ekonomice nese, zejména v oblastech, které jsou zmíněny v příloze D zprávy o této zemi[8]. To by Řecku umožnilo tento fond optimálně využít.

(25) I přes určitý pokrok, jehož bylo dosaženo v předchozích letech, je třeba, aby Řecko urychlilo svou činnost zaměřenou na zlepšení své digitální výkonnosti, mimo jiné zaváděním digitálních nástrojů a služeb ve veřejné správě, v soudnictví a v podnicích. Požadavek na zachování této dynamiky a zabezpečení zisků dosažených v důsledku spuštění řady digitálních služeb od rozšíření onemocnění COVID-19 bude obzvláště platit pro veřejnou správu a fázi oživení. Strategický přístup k rychlejšímu zavádění a využívání digitálních technologií ve všech hospodářských odvětvích, včetně veřejné správy, a interoperabilita různých informačních systémů, zejména databáze pro dozor nad trhem, by pomohly překlenout rozdíl v produktivitě ve srovnání se zeměmi eurozóny a zmírnit administrativní zátěž. Další prioritou je zlepšení dostupnosti vysokokapacitních sítí a zavedení vysokorychlostního internetu. Pokud jde o digitální

[8] SWD(2020) 507 final/2.

dovednosti, Řecko zůstává pod průměrem EU, neboť v roce 2019 mělo alespoň základní digitální dovednosti zřejmě jen 51 % lidí ve věku 16–74 let oproti průměrným 58 % v EU. Prohloubení digitálních dovedností umožní každému Řekovi rovný přístup k elektronickým službám, pomůže podnikům efektivně využívat práci na dálku i elektronické nástroje a umožní všem studentům, ať už ve školách, na univerzitách nebo z řad vzdělávajících se dospělých, plně se zapojit do distančního vzdělávání. Zvláštní pozornost by měla být věnována lidem ze znevýhodněného prostředí, včetně uprchlíků a žadatelů o azyl, a osobám žijícím v odlehlých a venkovských oblastech.

(26) Po úspěšném dokončení programu finanční pomoci v rámci Evropského mechanismu stability v roce 2018 podléhá Řecko posílenému dohledu v souladu s nařízením (EU) č. 472/2013. Aktivace posíleného dohledu v případě Řecka[9] potvrzuje, že Řecko ve střednědobém horizontu musí nadále přijímat opatření k řešení potenciálních zdrojů makroekonomické nerovnováhy a zároveň provádět strukturální reformy na podporu stabilního a udržitelného hospodářského růstu. Na zasedání Euroskupiny dne 22. června 2018 se Řecko zavázalo, že bude pokračovat ve všech hlavních reformách přijatých v rámci programu až do jejich úplného dokončení. Řecko se rovněž zavázalo k provádění konkrétních opatření v oblasti fiskálních a fiskálně-strukturálních politik, sociálního zabezpečení, finanční stability, trhu práce a výrobkového trhu, privatizace, fungování soudnictví, veřejné správy a boje proti korupci. Tyto strukturální reformy hrají čím dál větší roli v úsilí Řecka o nastartování své ekonomiky. Úspěšné provedení a dokončení těchto reforem by mělo významně přispět k podpoře růstu Řecka ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Řecko musí čtvrtletně podávat zprávy o pokroku, jehož při provádění svých závazků pod posíleným dohledem dosáhlo, přičemž příznivá zpráva může jednou za půl roku připravit podmínky pro aktivaci opatření ke snížení dluhového břemene ve výši 0,7 % HDP ročně. V dubnu 2019 odsouhlasila Euroskupina uvolnění první splátky v rámci politicky podmíněných dluhových opatření v hodnotě 970 milionů EUR a v prosinci 2019 uvolnění druhé splátky v hodnotě 767 milionů EUR. Šestá zpráva o posíleném dohledu, která posuzuje pokrok, jehož Řecko při plnění svých závazků dosáhlo, byla zveřejněna dne 20. května 2020.

(27) Zatímco aktuální doporučení se zaměřují na řešení socioekonomických dopadů pandemie a na usnadnění hospodářského oživení, doporučení pro jednotlivé země z roku 2019, která Rada přijala dne 9. července 2019, se rovněž zabývala reformami, které jsou nezbytné pro řešení střednědobých a dlouhodobých strukturálních problémů. Daná doporučení jsou stále relevantní a během příštího ročního cyklu evropského semestru budou dále sledována. Uvedené platí i pro doporučení týkající se investičních hospodářských politik. Posledně zmiňovaná doporučení by měla být zohledněna při strategickém programování fondů politiky soudržnosti v období po roce 2020, mimo jiné i při přijímají zmírňujících opatření a strategií pro ukončování mimořádných opatření ve spojitosti s aktuální krizí.

(28) V současné situaci je především důležité se i nadále soustředit na restrukturalizaci bank v zájmu zachování finanční stability a uvolnění kapacity v bankovním sektoru, aby bylo možné financovat hospodářské oživení. Odolnost bankovního sektoru se zvětšila, což vedlo ke zrušení kontrol kapitálu v září 2019, avšak z minulosti zděděná rizika a výzvy jsou i nadále vysoké. Patří k nim stále velký objem úvěrů v selhání,

[9] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1192 ze dne 11. července 2018 o aktivaci posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 211, 22.8.2018, s. 1) a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/338 ze dne 20. února 2019 o prodloužení posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 60, 28.2.2019, s. 17).

kapitálová pozice, která je sice v souladu s kapitálovými požadavky, avšak v krátkodobém horizontu se musí vypořádat s rostoucí poptávkou po kapitálu, jakož i nízká ziskovost odvislá od rostoucího počtu poskytovaných úvěrů. Z tohoto důvodu jsou řecké banky v důsledku pandemie COVID-19 obzvláště vystaveny riziku vyšších nákladů na financování a opětovného zhoršení kvality aktiv. Podpora nepřetržitého fungování sekundárního trhu s úvěry v selhání souběžně s poskytováním nových úvěrů a reálnou dlouhodobou restrukturalizací úvěrů prováděnou v souladu se standardy obezřetného poskytování úvěrů může sehrát klíčovou úlohu při plnění dvojího cíle, kterým je zmírnění dopadu rozšíření onemocnění na kvalitu aktiv a řešení z minulosti zděděných úvěrů v selhání. Zásadním krokem v tomto směru může být provedení reformy právního rámce, která umožní neomezené vymáhání kolaterálu od dlužníků v selhání.

(29) Evropský semestr poskytuje rámec pro průběžné koordinování hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v Unii, které může přispět k udržitelné ekonomice. Členské státy ve svých národních programech reforem na rok 2020 bilancují pokrok, pokud jde o plnění cílů udržitelného rozvoje OSN. Zajistí-li Řecko plné provedení níže uvedených doporučení, přispěje k pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje a ke společnému úsilí o konkurenceschopnou udržitelnost v Unii.

(30) Pro rychlé zotavení z hospodářského dopadu pandemie COVID-19 je zásadně důležitá úzká koordinace mezi ekonomikami v hospodářské a měnové unii. Jakožto členský stát, jehož měnou je euro, a s ohledem na politické pokyny Euroskupiny by mělo Řecko zajistit, aby jeho politiky zůstaly v souladu s doporučeními pro eurozónu a byly i nadále koordinovány s politikami ostatních členských států eurozóny.

(31) V kontextu evropského semestru 2020 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Řecka, kterou zveřejnila ve své zprávě o Řecku pro rok 2020. Posoudila také program stability z roku 2020, národní program reforem na rok 2020 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Řecku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Řecku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.

(32) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2020 a její stanovisko[10] je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

(33) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2020 a program stability z roku 2020. Tato doporučení zohledňují potřebu řešit pandemii a usnadnit hospodářské oživení jako první nezbytný krok k tomu, aby bylo možné korigovat nerovnováhu. Doporučení přímo zaměřená na makroekonomickou nerovnováhu, již Komise zjistila podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011, jsou promítnuta do doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Řecku v letech 2020 a 2021:

1. V souladu s obecnou únikovou doložkou přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a zajištění udržitelnosti dluhu

[10] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

a zároveň zvýšit investice. Posílit odolnost systému zdravotní péče a zajistit odpovídající a rovný přístup ke zdravotní péči.

2. Zmírnit dopady krize na zaměstnanost a sociální oblast, mimo jiné prováděním opatření, jako jsou režimy zkrácené pracovní doby, a zajištěním účinné aktivační podpory.

3. Urychleně zavést opatření k zajištění likvidity a nepřetržitého toku úvěrů a dalších finančních prostředků do hospodářství se zvláštním důrazem na malé a střední podniky, které byly krizí zasaženy nejvíce. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice na podporu hospodářského oživení. Zaměřit investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na bezpečnou a udržitelnou dopravu a logistiku, čistou a účinnou výrobu a využívání energie, environmentální infrastrukturu, vysokokapacitní digitální infrastrukturu a dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií. Zvýšit efektivitu a digitalizaci veřejné správy a podpořit digitální transformaci podniků.

4. Pokračovat v reformách a dokončit je v souladu se závazky na období po ukončení programu přijatými na zasedání Euroskupiny dne 22. června 2018, aby bylo možné opětovně zahájit udržitelné hospodářské oživení v návaznosti na postupné uvolňování omezení uložených v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně